

ALMENT FELAG SKAL GERA TUNLAR Í NORÐOYGGJUM

Við hesi ætlanini kann arbeiðið at gera nýggjar tunlar Norður um Fjall, framskundast trý ella fýra ár

Løgtingslimir royna at snúgva sær fyri at fáa gongd á arbeiðið at gera nýggjar tunlar Norður um Fjall. Afturfyri hava teir slept ætlanini um at strika bummgjaldið í Norðoyatunlinum

ÁKI BERTHOLDSEN

Tað er bráðneyðugt at fáa nýggjar tunlar Norður um Fjall og tískil ber tað ikki til at bíða eftir at tað almenna fer at gera teir.

Tað halda nýggju løgtinglimir úr trimum ymsum flokkum.

Tískil hava teir lagt eitt uppskot fyri Løgtingið um at fara undir tunlarnar beinanvegin.

Og í hesum uppskotinum royna tey at snúgva sær fyri og hava lagt eitt heldur óvanligt uppskot fyri Løgtingið. Tey siga nevnliga, at tað skal ikki vera Landsverk, sum skal standa fyri arbeiðnum.

Tvørtur ímóti halda tey, at tað skal verða felagið, sum eigur og rekur Norðoyatunnin, sum skal standa fyri arbeiðnum.

Sostatt skulu tunlarnir Norður um Fjall verða eitt framhald av Norðoyatunlinum, siga tey.

Kunnu bíða við pengunum

Í hesum sambandi vilja tey hava Løgtingið at samtykkja, at Norðoyatunnin skal fyrireika og forprojektera tunlarnar Norður um fjall og teir vegir, sum skulu gerast í tí sambandi. Talan er um vegir og tunnil ímillum Klaksvík og Árnafjørð og ímillum Árnafjørð og Norðtoftir.

Men hinvegin skal Landsverk góðkenna ætlanina fyri at tryggja, at øll krøv verða gingin á mæti.

Landsverk hevur gjørt ymsar kanningar í sambandi við tunlarnar Norður um fjall, men løgtingsfólkini, sum hava lagt uppskotið fram, vilja eisini hava Løgtingið at samtykkja, at Landsverk skal lata felagnum, sum rekur Norðoya-

tunnin, alt tilfarið fyri einki.

Tey vísa á, at tá ið Landið ger tunlar, verður peningurin játtaður samstundis, sum arbeiðið verður gjørt. Men tá ið eitt alment partafelag ger arbeiðið, er ikki neyðugt at peningurin verður játtaður samstundis sum arbeiðið verður gjørt.

Tey vísa á, at Norðoyatunnin fekk sína fyrstu almennu peningajáttan í 2002, og seinasta játtanin varð latin á figgjarlógini í 2009. Annars varð tunnin tikin í nýtslu í 2006.

– Játtanin til Norðoyatunnin var sostatt latin yvir átta ár, men arbeiðið at gera hann tók bara tvey og eitt hált ár, siga tey.

– Kann Norðoyatunnin figgja ein part av tunlunum Norður um Fjall, kann játtanin á figgjarlógini strekkja seg yvir fleiri ár, og sostatt slepst undan at spreingja iløguætlanina hjá Landinum, siga teir nýggju løgtingslimirnir.

Byrja at kalla beinanvegin

Tey nýggju Løgtingsfólkini vísa á, at Norðoyatunnin er um at vera goldin, og sambært figgjarætlanini hjá felagnum, hevur hann eitt avlop upp á umleið 10 milliónir krónur, áðrenn rentur, skatt og avskrivningar. Tað er sostatt avlopið, felagið hevur at forrenta seg við.

– Norðoyatunnin er eitt stórt virðið at seta í veð fyri arbeiðið at gera tunlarnar Norður um Fjall, siga tey nýggju løgtingsfólkini.

Samstundis er rentan so lág, at tey vænta, at tað ber til at fáa byggilán til tunlarnar Norður um Fjall fyri eina rentu upp á eini tvey prosent um árið.

Kann Norðoyatunnin stendur sum byggiharri fyri tunlarnar Norður um Fjall, kann arbeiðið

byrja at kalla beinanvegin, siga teir nýggju løgtingslimirnir. Sostatt kunnu tunlarnir Norður um Fjall framskundast eini trý ella fýra ár, leggja tey afturat.

Bummgjaldið halda fram

Annars hevur tað verið eitt hjartamál hjá fleiri av hesum politikarunum at bummgjaldið í tunlinum skal strikast tá ið hann er goldin.

Men tey siga nú, at tey eru sinnið at sleppa hesum kravi fyri at Norðoyatunnin skal kunna figgja ein part av tunlunum Norður um Fjall.

Men samstundis verður eisini neyðugt hjá landinum, at hækka partapeningin í Norðoyatunlinum 280 milliónir krónur. Men tað kann gerast við at hækka partapeningin 70 milliónir krónur um árið frá 2021 til 2024, og tað samsvarar rættliga væl við tað langtíðarætlan, Landið annars hevði lagt.

Annars fer alt arbeiðið at gera tunlarnar Norður um Fjall at kosta 360 milliónir krónur.

Ongin vandi

Løgtingsfólkini, sum hava lagt hetta fram, ásanna eisini, at virksemið í landinum er nógv í lýtuni, og at vandi tískil kann vera fyri, at búskapurin gerst ov heitur.

– Í slíkum tíðum kann vera neyðugt at tálma virksemið, siga tey. Men tey halda kortini ikki, at tað er nakar vansi at gera tunlar, tí tað krevur ikki so nógv fólk, men maskinur, og sostatt eru lønarútreiðslurnar ikki so høgur.

Tey, sum hava lagt uppskotið fyri Løgtingið, eru Jákup Mikkelsen, Joen Magnus Rasmussen, Jacob

Vestergaard og Elsebeth Mercedes Gunnleygsdóttur úr Fólkaflokkinum, Bill Justinussen og Jenis av Rana úr Miðflokkinum og

sambandsmenninir, Bárður Nielsen, Helgi Abrahamsen og Magnus Rasmussen.

Kundu longu havt fingið nýggjar tunlar

ÁKI BERTHOLDSEN

Politikarar kunnu bara takka sær sjálvum fyri, at tey ikki langt síðani hava fingið nýggjar tunlar Norður um fjall.

Tí høvdu teir fylgt einum tilmæli frá Landsverki, varð longu farið undir at gera nýggjar tunlar Norður um Fjall í 2013, og so var væl og virðiliga koyrandi nú.

Í samferðsluætlanini, Landsverk gjørdi í 2012, varð mælt til, at tunlarnir Norður um Fjall skuldi vera teir fyrstu, sum skuldi gerast. Farast skuldi undir teir longu í 2013 og teir skuldu verða liðugir í fjør.

Síðani skuldi nýggjur Hvalbiartunnil gerast, og hann skuldi vera liðugur í 2020 og at enda skuldi tunnil til Viðareiðis gerast, og hann skuldi vera liðugur í 2023.

Men politikararnir tóku Landsverk av ræði gjørdur heldur eina semju um at byggja tunlarnar í øvugtari raðfylgju.

Sostatt varð fyrst farið undir Viðareiðistunnin, og hann er nú liðugur. Síðani skuldi farast undir Hvalbiartunnin, og tað

verður um ársskiftið í ár, og at enda skuldi so loksins farast undir tunlarnar Norður um Fjall, og teir skuldu so verða liðugir í 2024.

Tað er sostatt ein beinleiðis politisk orsök til, at tunlarnir Norður um Fjall endaðu aftast í røðini, har Landsverk annars vildi hava teir fremst í røðina.

Politikarar úr Norðoyggjum hava roynt ymsar snildir fyri at broyta hesa raðfylgjuna eina ferð afturat.

Eitt nú hava teir ført fram, at projektið at gera tunlarnar Norður um Fjall, hevur verið liðugt leingi, so tað var eingin grund at útseta arbeiðið. Hinvegin varð einki projekt um nakran Hvalbiartunnil, so tað slapst ikki ígongd við hann kortini.

Men meirilutin í Løgtinginum hevur hildið fast um, at nú skuldi semjan, sum varð gjørd eftir at Landsverk varð tiki av ræði, halda, og at tinglimir úr Norðoyggjum skuldu ikki trumfa Hvalbiartunnin aftur um, eftir at teir fyrst høvdu fingið skúgvad Viðareiðistunnin fremst.